

Scenariusz uroczystości z okazji Święta Chrztu Polski

1. Wprowadzenie Sztandaru Szkoły
2. Odśpiewanie Hymnu
3. Wyprowadzenie Sztandaru Szkoły
4. Przywitanie zebranych przez dyrektora szkoły i zaproszenie na niecodzienną lekcję historii.
5. Montaż słowno-muzyczny:
”CHRZEST POLSKI – POCZĄTKI PAŃSTWA POLSKIEGO ”

Scenografia – propozycja:

- czarne parawany,

- tzw. kubiki teatralne – wzór:

(będzie je można ustawiać wg zamysłu reżyserskiego – mogą być wieżami, murem obronnym, tronem, mównicą itp.)

Kostium bazowy: czarne getry, legginsy, czarna góra, białe stopy.

Przygotowane pasy materiału lnianego (można wykorzystać nowe worki irchowe, z wyciętym otworem na głowę- przewiązane sznurkami, zmieniane w zależności od granej postaci) – dążymy do jednej formy scenicznej

Aktorzy (będą odgrywali różne role w zależności od toczącej się narracji) -

Wszyscy są na scenie, siedzą na tzw. kubikach lub stoją w tzw. klatce stop. Uruchamiają się w momencie odgrywania poszczególnych ról lub według zamysłu reżyserskiego)

(Można wykorzystać poniższą muzykę wyłącznie na potrzeby szkolne. Rozpowszechnianie w innych celach wymaga zgody autora)

Scena 1

Narrator:

Wiara w życie pozagrobowe, próby okiełznania przyrody za pomocą rytuałów, praktyki magiczne i świat, gdzie bożki zamieszkiwały gaje, pola czy jeziora - brzmi jak scenariusz baśni? Jednak kiedyś nasi przodkowie wierzyli w istnienie wielorakich bóstw, które kształtowały ich kulturę i życie codzienne.

Taniec i piosenka Pogan (choreografia wg własnej inwencji twórczej- muzyka ok. 1,30 min. później wyciszamy)

Dziewczęta – dowolna liczba (narzucone lniane białe tkaniny na czarny kostium, wianki na głowie) do poniższej muzyki (lub innej wybranej przez reżysera „nakreślają” (dobrze byłoby, gdyby też pieśń zaśpiewana była na żywo) jeden ze zwyczajów pogańskich.

<https://www.youtube.com/watch?v=fiTVl-t42W4> - Sati Sauri "Wianeczek-Noc Kupały"

lub <https://www.youtube.com/watch?v=eEHoJb1w5fE> - - Pieśń Sobótkowa, pieśń słowiańska

(młodzież starsza) <https://www.youtube.com/watch?v=IDR240Cn2j0> - Czeremszyzna – Kupala

(Kiedy Narrator czyta s woja kwestię aktorzy zatrzymują się w klatce stop - później mogą być np. dwórkami Dobrawy)

Narrator:

Przełomem w wypieraniu pogańskich zwyczajów, zabobonów i bóstw okazało się poślubienie przez Mieszka I - Dobrawy, księżniczki czeskiej i przyjęcie przez pierwszego historycznego władcę Polski - Chrztu.

Narrator: (muzyka- „w tle” <https://www.youtube.com/watch?v=3g59-3qpbnw>)

W najstarszych kronikach napotyamy na legendy związane z początkami państwa polskiego. Do najbardziej znanych należą te, które są kojarzone z określonym miejscem i postaciami: Kruszwicą (Mysia wieża i Popiel), Gniezmem (Wzgórze Lecha, Piast i jego potomkowie), Krakowem (Krak, Wanda, smok wawelski). Legenda o Popielu i Piaście oraz jego żonie Rzepisze, należy do najstarszych podań i pochodzi prawdopodobnie jeszcze z czasów przed chrześcijańskich. Przetrwiała w ustnej tradycji przez ponad 150 lat trwania państwa chrześcijańskiego, zanim w XII wieku Gall zwany Anonimem utrwalił ją w swojej kronice. Legenda o Popielu i Piaście otwierająca tę kronikę, uważana jest współcześnie za część legendy dynastycznej Piastów. Następująca po tej legendzie lista kolejnych potomków legendarnego Piasta oraz opowieść o postrzyżynach Mieszka, syna księcia Siemomysła, przenoszą nas już w czasy historyczne i są zapowiedzią przyjęcia chrztu przez pierwszego historycznego władcę Polski Mieszka I.

Trudno dociec co i ile jest prawdy w legendach dynastycznych Piastów.

Ale bezsprzeczne jest, że najbardziej znanym jej przedstawicielem jest Mieszko I – Twórca Państwa Polskiego.

Muzyka:

W X wieku ziemie polskie były zamieszkałe przez plemiona słowiańskie, kroniki przekazują nam ich nazwy;

- Wolinianie i Pyrzycanie na Pomorzu,
- Goplanie w Wielkopolsce,
- Wiślanie w Małopolsce
- Ślężanie i kilka mniejszych plemion na Śląsku
- Lędzianie w okolicach Przemyśla i Sanoka

Scena 2

(Muzyka dalej w tle – dostosowujemy głośność do toczącej się fabuły- można zapętląć)

MIESZKO *(rozmawia ze swoimi doradcami i wojami):*

Państwo jest coraz większe. Połączyłem i zjednoczyłem Plemiona

MIESZKO:

- Ziemie me obfitują w żywność, mięso i miód, rybę i rolę orną...

Jednakże spać nie możemy spokojnie. Od północy Wichman-saski banita, który stoi na czele Wioletów i Wolinian. Czyha tylko, żeby wdrzeć się na nasze ziemie - łupić, grabić i mordować...

JERMIERZ:

- Dwa razy nas pokonali... i nie ustąpią! Czekają okazji!

BOLKO *(z dumą):*

- Mamy trzy tysiące pancernych, podzielonych na oddziały, a setka ich znaczy tyle co dziesięć setin innych wojowników...

JERMIERZ:

- Nie ustąpią!

MIESZKO:

- Mimo to potrzeba nam silnego sojusznika w walce z Wioletami!

Od południa Czesi, a i na lewym brzegu Odry rosną wpływy niemieckie. Też przysparzają nam kłopotów.

BOLKO:

- Racja Wasza Mość.

MIESZKO:

- Potrzebujemy silnego sojusznika. Ano, czas ruszać w drogę.

JERMIERZ:

- Zda się, że mówią o nim Okrutny, Bolesław Okrutny..

MIESZKO:

Tak czy inaczej sojusz z Bolesławem zawrzeć musimy, by czoło stawić wspólnemu wrogowi – Wioletom!

Scena 3

Na dworze króla czeskiego - Bolesława Srogiego

(scenografia: kubiki przestawiamy i układamy stół, pozostałe tworzą siedziska, dodajemy tylko element – chorągiew czeską lub wg własnego pomysłu)

(Muzyka dalej w tle – dostosowujemy głośność do toczącej się fabuły - można zapętląć.....)

DOBRAWA: *(Dobrawa przybyła do stołu ubrana wytworniej jak wczoraj z twarzą figlarnie rozweseloną.)*

MIESZKO: *(Spojrzał na Dobrawę)*

— Miłościwy panie *(odezwał się po cichu)* — gdybym się wam naprawdę do kolan o córkę pokłonił... co byście rzekli...

BOLESŁAW OKRUTNY: *(pochylił się Mieszkowi do ucha i rzekł)*

— Weźcie ją sobie... i niech Bóg wam błogosławi... Chrzest przyjąć musicie.

MIESZKO:

— Gdy będę mógł... wierzcie mi i ufajcie, zostanę chrześcijaninem...

BOLESŁAW OKRUTNY:

— Mówcie z nią sami.

(Zaledwie od stołu wstawać poczęto, już się Mieszko nie wahał wprost przystąpić do Dobrawy. Wszyscy jeszcze byli w izbie i patrzyli, jak się zbliżył do niej i odwiódł ją, lekko za rękę wzięwszy ku oknu, wszystkich też oczy ciekawe zwrócone na nich były. Dobrawy szła śmiało i nie udając wstydlivości niewieściej, która kniehini, wedle jej przekonania, nie przystała.)

MIESZKO:

— Piękna kniehini ... My poganie wierzymy w dolę i losy. Od wczorajszego wieczora wierzę i ja, że mnie was dola i los przeznaczyły za małżonkę... Kłaniałem się ojcu waszemu, chcieli mnie za syna... odesłał do waszej miłości. Cóż mam rzec... Chcecie mnie za męża?..

DOBRAWA: *(Dobrawa mu w oczy spojrzała uśmiechając się)*

— Choćbym was i nie chciała, toć muszę wziąć, kiedyście mi jeszcze wczoraj wasz pierścień narzucili, a u nas pierścień zaślubiny znaczy... Cóż mam czynić nieszczęśliwa? Wyszłabym z niesławą, gdybym przyjąwszy pierścień, nie dała zań wianka?.. A no... czekajcie, nie dziękujcie — dodała widząc, że kneź się zabiera znowu ją w twarz całować, nie zważając na oczów tyle — a no, czekajcie. Mówiłam wam

wczoraj, że u mnie służba ciężka. Myślicie że ja na gród pojedę, gdzie niewiast pełno i że siódma czy dziesiąta siądę z niemi?.. Jam przecie Bolesławowa córka i chrześcijanka, a u nas obyczaj jedną żonę daje mężowi, jednego męża żonie...

MIESZKO:

— Nie będzie na grodzie nikogo, miłościwa kniehini... oprócz was a służby waszej.

DOBRAWA:

— Pierw chrzest... potem wesele...

MIESZKO: (*schmurzył się*)

— Weźcie mnie poganinem — rzekł — i nawróćcie na wiarę waszą. Nie wzdragam się jej, przyjąć ją ślubuję, ale moich ludzi i naród muszę w garść wziąć, abym i ja i wy nie nałożyli głową... Jeżeli ufacie mi, pójdziecie za mną... (*spojrzał jej w oczy*)

DOBRAWA (*westchnęła i kładąc rękę w jego dłoni, odezwała się*):

— Wierzę wam... i pójdę za wami!

(*Gdy tych słów domawiała, popędliwy Mieszko w pół ją pochwycił i w czoło pocałował.*

Na widok tego zuchwalstwa cała izba zatrzęsa się od oklasków i okrzyków, Dobrawa wyrwała się i uciekła).

Scena 4

Na dworze księcia polskiego – Mieszka

(*Scena ta może być przedstawiona za pomocą teatru cieni*)

(*scenografia: kubiki przestawiam i układamy chrzcielnicę pozostałe tworzą siedziska, dodajemy tylko element – chorągiew polską i chorągiew papieską - lub wg własnego pomysłu*)

DOBRAWA:

(*można wykorzystać muzykę: <https://www.youtube.com/watch?v=YZapLZEMlbo>*)

– Mężu, już czas. Przez dziesięć dni poznawałeś Główne Prawdy Wiary i główne zasady życia chrześcijańskiego. Zatem czas na Sakrament Chrztu.

MIESZKO:

— Niech się więc stanie!

(*Mieszko przechodzi do chrzcielnicy. Biskup rozpoczyna Chrzest księcia*)

Początek- tzw. Potrójne Tchnienie:

BISKUP (*wyciąga dłonie nad głową Mieszka*):

– tchnienia Ducha Świętego

BISKUP (*podaje sól do ust*):

– Sól - to Mądrość Boża, ta która spada na człowieka za sprawą Ducha Świętego!

BISKUP (*dotknięcie (tutaj) wodą (wg historyków śliną) ust i uszu*):

— Uzdrawienie ust i uszu. Kniaziu - słuchaj głosu Boga, a usta Twoje niech wielbią Go i głoszą Jego Chwałę!

—A teraz powiedz: Czy wyrzekasz się Szatana?

MIESZKO:

—Wyrzekam się.

BISKUP:

— Czy wierzysz w Boga.

MIESZKO:

— Wierzę.

BISKUP:

— Zostajesz namaszczony świętymi olejami.

MIESZKO **wchodzi do chrzcielnicy i zostaje polany trzykrotnie wodą święconą:**

BISKUP (*wypowiada słowa*):

- Ego te baptizo in nomine patris et filii et spiritus sancti, Amen.

MIESZKO (*wychodzi z przy pomocy biskupa i ojca chrzestnego i ubierany jest w białą szatę przybraną złotym haftem*)

BISKUP:

- Otrzymujesz zapaloną świecę i zostajesz namaszczony krzyżmem.

MIESZKO

(w tle muzyka, np.: <https://www.youtube.com/watch?v=LxBMCrrzN4s>):

- A teraz świętujmy!

(*Uzupełnienie. Narrator wchodzi na scenę, muzyka w tle, aktorzy zatrzymują się w Klatce Stop*)

NARRATOR (czyta):

Jakie były polityczno-kulturowe konsekwencje chrztu dla Polski, jako kraju leżącego w centrum Europy?

Według prof. Andrzeja M. Wyrwy:

„Znaczenie chrztu było ogromne. Ziemię polską zamieszkałe przez liczne plemiona weszły w przestrzeń chrześcijańskiej Europy. Oznaczało to nie tylko wielkie zmiany kulturowe. Polski książę/król stał się równorzędnym partnerem – bratem w wierze - dla innych władców panujących w Europie, nawet dla władców tak potężnych jak cesarz Niemiec. Dla tworzącego się państwa, jako suwerennego tworu, był to istotny czynnik.

Przyjęcie chrztu przez Mieszka spowodowało, że Polska trafiła do nowej przestrzeni kulturowej, wspólnej dla krajów zachodniej Europy. Staliśmy się krajem, który w oparciu o treści wynikające z wiary chrześcijańskiej budował nowe oblicze naszej kultury, będącej integralną częścią kultury europejskiej i jej dziedzictwa.

Przez kolejne stulecia zmieniała się sytuacja polityczna, wielokrotnie następowała delimitacja granic naszego kraju, liczne wojny, zabory i okupacje, lecz chrześcijaństwo było czynnikiem, które nie pozwoliło naruszyć naszej tożsamości, a jednocześnie było stałym łącznikiem Polski z Europą i zachodnią cywilizacją.”¹

Wykorzystane źródła i materiały:

W scenariuszu wykorzystano fragmenty z powieści Józefa Ignacego Kraszewskiego

pt.: „Lubonie”.

https://pl.wikisource.org/wiki/Lubonie/Tom_I/ca%C5%82o%C5%9B%C4%87 oraz materiały ze stron internetowych:

<https://www.youtube.com/watch?v=cA0w3qiapuw> – Ślady Początków Dzieje Państwa Polskiego koło roku 966 Chrzest Polski ród Piastowski Mieszko I PL historycy o chrzcie Polski,

<http://muzhp.pl/pl/e/1139/chrzest-polski>

W scenariuszu można wykorzystać też utwór: https://www.youtube.com/watch?v=DxY_lo9VP6E

¹ <https://www.national-geographic.pl/historia/jak-naprawde-wygladal-chrzest-polski-historyk-opowiada-o-szczegolach>